

Nr. 167
Veebruar, 2010

EELSEISVAID ÜRITUSI

Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine Portlandis

Teatame, et Eesti Vabariigi 92. aastapäeva tähistamine toimub **laupäeval, 27. veebruaril 2010 Läti Maja suures saalis**, 5500 S.W. Dosch Road, Portland. Aktus algab kell 1:00 p.l. Enne aktust toimub aastapäeva jumalateenistus Läti Kirikus algusega kell 11:00 e.l.

Aktuse kavas on kaastegevad kandle ansambel, rahvatantsurühm "Tulehoidjad", laste tantsu- ja laulurühm, regilaulude laulukoor, segakoor ja Clackamas College Kammerkoor Lonnie Cline'i juhatusel.

Peale aastapäeva aktust on potluck stiilis õhtusöök. Selleks palutakse kõigil soovikohast toitu kaasa tuua. PES pakub mahla ja kohvi.

Sissepääs on : \$ 5.00 täiskasvanutele, \$ 3.00 noortele 6-16 a. vana, vaba lastele 5 a. vana ja nooremad.

Segakoori harjutused

Portlandi Eesti Segakoori juhataja Kati Tamm'e teatel toimuvad segakoori harjutused järgmiselt:

- Pühap. 10. jaan. 2010, kell 2:00 p.l. Läti Majas.
- Pühap. 24. jaan. 2010, kell 2:00 p.l. Läti Majas.
- Pühap. 7. veebr. 2010, kell 12:30 Läti Majas
- Pühap. 21.veebr. 2010, kell 2:00 p.l. Läti Majas
- Laup. 27.veebr. 2010, kell 10:15 Kirikus
- Laup. 27.veebr. 2010, kell 12:15 Kirikus

ANNOUNCEMENT

The Family of Karin Mägi-Nukk

Would like you to join them in remembering her and celebrating her life on **Sunday, March 7, 2010 12:30 p.m. at the Latvian House, 5500 S.W. Dosch Rd., Portland. (Off S.W. Hillsdale – Beaverton Hwy)**

**Estonian Church Service 11:00 a.m.
Karin's Memorial Gathering – Brunch 12:30**

Anne Mägi – Poole

Võrkpalli harjutused

toimuvad tavakohaselt kolmapäeva õhtul, kell 8:00 – 9:30 Metzgeri kooli avaras võimlas. See asub 10350 SW Lincoln St. (Washington Squari lähedal). Uued mängijad on teretulnud. Mitmeid nooremaid võrkpallureid on õppetöö kandnud ülikooli Corvallis'es või Eugene'is. Samuti kannatab rida vanemaid veterane põlvevigastuse ja muu sellise tagajärjel. Võrkpalli koordinaatoriks on John Maurer, tel. 503-631-7954.

KIRIKLIKKE TEATEID

**E.E.L.K. PORTLANDI KOGUDUSE
JUMALATEENISTUSED**
Läti Kirikus, 5500 SW Dosch Rd.

Abipraost Hendrik Laur • Diakon Kalle Merilo

Pühapäeval, 7. veebruaril 2010, kell 11:00 e.l.

3. PÜHAP. ENNE PAASTUAEGA JUMALAT.
Lauluraamatud. Kohvilaud.

Laupäeval, 27. veebruaril 2010, kell 11:00 e.l.

**EESTI VABARIIGI 92. AASTAPÄEVA
JUMALATEENISTUS ETTEKANNETEGA**
Laululehed. Esineb laulukoor ja kandle ansambel.
Järgneb E.V. aastapäeva aktus suures saalis.

Pühapäeval, 7. märtsil 2010, kell 11:00 e.l.

PALVEPÄEVA JUMALATEENISTUS
Lauluraamatud. Järgneb endise portlandlase,
Karin Nukk'a, mälestuskokkutulek suures saalis.

Reedel, 2. aprillil 2010, kell 4:30 p.l.

**SUUR – REEDE JUMALATEENISTUS
ARMULAUAGA**
Laululehed. Armulaud.

Pühapäeval, 4. aprillil 2010, kell 11:00 e.l.

**KRISTUSE ÜLESTOUMISPÜHA
JUMALATEENISTUS**
Lauluraamatud. Kohvilaud. Järgneb Koguduse
täiskogu koosolek kõrvalruumis.

Pühapäeval, 2. mail 2010, kell 11:00 e.l.

EMADEPÄEVA JUMALATEENISTUS
Laululehed. Ettekanded, Kohvilaud.

<u>Koguduse õptaja:</u> Abipraost Hendrik Laur 4111 Gull Harbor Rd. Olympia, WA 98506 Tel.: 360-352-2371	<u>Koguduse esimees:</u> Helmuth Kalmann 8159 SW 85 th Ave. Portland, OR 97223 Tel.: 503-244-9083
<u>Koguduse abiõpetaja:</u> Diakon Kalle Merilo 2611 Glenhaven Rd. Lake Oswego, OR 97034 Tel.: 503-260-4739	<u>Koguduse laekur:</u> Anne Eby 5775 SW Homesteader Wilsonville, OR 97070 Tel.: 503-638-0233
<u>Naistoimk. esinaine:</u> Meralda Talviste	<u>Kirikuvanem:</u> Helve Kalmann

Mõningaid andmeid Portlandi Koguduse 2009 a. tegevusest

1. Jumalateenistusi peeti 15 korral Portlandi Läti Kirikus, kokku 434 osavõtjaga. Keskmine osavõtt oli 29 isikut. 2. Armulaud oli kaetud neljal korral, kokku 61 osavõtjaga. 3. Lauluraamatuid kasutati 7 jumalateenistusel, kuna 8 jumalateenistuseks olid valmistatud laululehed. 4. Jumalateenistusi kaunistas kohalik segakoor ja kandle ansambel 4 korral. 5. Koguduse naistoimkond korraldas edukalt jõululaada / loterii, oksjoni ja kohvilaua pärast jumalateenistusi ja Kogudus oli koos Portlandi Eesti Selt-siga kaastegev Portlandi Suvepäeva korraldamisel augusti alguses, mille alguosa haaras vabaõhu jumalateenistuse. 6. Koguduse hooldjaks õpetajaks oli abipraost Hendrik Laur, keda abistas diakon Kalle Merilo, kirikuvanem ja juhatuse liikmed. 7. Organistina oli tegev Helle Baker, Ian Maurer ja Kalle Merilo. 8. Naistoimkonna esinaisena tegutses Meralda Talviste kuna kirikuvanema ülesandeid täitis Helve Kalmann.

E.E.L.K. Portlandi Koguduse nõukogusse kuulus 2009 aastal: Helmuth Kalmann – esimees, Kalle Merilo – abiesimees, Aara Kubbo – kirjatoimetaja, Anne Eby – laekur, From Orav – abilaekur. Revisjoni komisjoni kuulusid: Leitmar Kesküla, Helle Baker ja Silvi Kalmann.

Koguduse liikmeskond haarab umbes 44 toetajat liiget.

Meie rahvuspere vähenes 2009. aastal ühe isiku võrra. Me saatsime Manala tee 11. nov. Helga Neggo-Konks'u. Viimane pärandas suurema summa meie kogudusele.

Möödunud 58 aasta jooksul (1951-2009) on Oregoni eesti ühiskond kaotanud surma läbi 168 liiget. Sündimiste ja uustulijate tõttu on teadaolevate eestlaste üldarv Oregonis koos lastega jäänud 190 piirile. Julgeme loota, et eeloleval aastal paljudki kaasmaalased ühinevad meie Koguduse tegevusega.

T e a d m i s e k s !

Eesti saab uue tähtpäevana Vanavanemate Päeva. Eesti Vabariigi valitsus toetas oma istungil 8. oktoobril 2009 ettepanekut võtta uue tähtpäevana kasutusele **Vanavanemate Päeva** septembrikuu teisel pühapäeval.

On seega soovitatav vanematel eriti lastele teatavaks teha, et 12. september 2010 on vanavanemate püha ja austamise päev.

ÜHISKONDLIKKE TEATEID

Soovime õnne sünnipäevaks!

Veebruaris

1. Heino Annus
1. Maarja Paris
3. Hendrik Tammekivi
3. Ene Sokk 50
6. Linda Krock
7. Samuel Isse
10. Amilie Isse-Raud
13. Arvo Annus
13. Peeter Puhvel
14. Einar Lees
15. Krista Saul
18. Hille Sillamaa
19. Yola Lusik
20. Juss Tammik
20. Kasey Krebs 30
22. Anne Saul
22. Angela Schwartz
25. Anne Walther
26. Tiia Workman

Märtsis

2. Ilme Puhvel
4. Thea Lander
4. Heidi Carpenter
5. Arno Arrak
6. Marpa Arrak
7. Ken Alver 60
7. Mark Petersen
9. Collin Raudsepp
10. Edna Tammik
12. Rein Vaga
14. Ivo Saul
14. Britanii Eby
14. Liisa Tammik
15. Merike Narits
17. Fern Sampson
20. Sirje Rapp
22. Erika Ranna
24. Kalev Sepp 45
25. Olli Tammekivi
26. Maarja Saar
28. Leitmar Kesküla
30. Ilona Rosenfeld
31. Valve Kesküla
31. Helmi Lutsep.

EESTI ISESEISVUSPÄEVA PALVE

Eestit, meie isamaad,
hoia, kaitse, Jumal.
Kuivata ta pisarad
oma valguskumal.

Näita meile õiget teed,
tarkust meile anna,
hoia puhtad Eesti veed,
nurmed, laaned, rannad.

Ja kui homme tundub must,
kui on tuuled vinged,
kalla oma armastust
igäihe hinge.

Ja kui väsis mõni meist
keset teed nii pikka,
õpeta meid teineteist
avitama ikka.

Hoia Eestimaad ja meid
ajatuules vinges,
et ei lõpeks laualt leib
ega rahu hingest.

Katrin Keso-Vares.

KUTSE OSAVÕTUKS

Karin Mägi – Nukk sugukond
palub kõikide osavõttu Karin'i mälestus-
kokkutulekust pühapäeval, 7. märtsil 2010 a
otseselt pärast EELK Portlandi Koguduse
jumalateenistust, Läti Maja suures saalis
kell 12:30 p.l. (5500 SW Dosch Rd. Portland).

Teatavasti lahkus Karin ootamatult meie
hulgast 18. detsembril 2009 a. Los Angeleses.

Karin'i õde Anne Mägi – Poole.

Surnud

Mälestame kurbuses raske haiguse järele meie
keskelt 17. jaanuaril 2010 a. 80 aasta vanuses lah-
kunud **Õie Workman'i**, neiuna Heinsoo.

Tema mälestus kokkutulek toimus 23. jaanuaril
Gresham Memorial Chapeli Reception Roomis pal-
jude sõnavõttude ja laulukoori esinemisega.

Meie südamlük kaastunde avaldus selle kaotuse
puhul abikaasale Jim'ile, tütardele Hildi'le, Kristi'le,
Tiia'le ja vendadele Heino'le ja Jaan'ile.

Surnud

Telefoni ja E-maili kaudu sai teatavaks Helmuth
Kalmann'i kadunud õepoja Raivo Diksoni naise
Viivi Dikson'i ootamatu lahkumine meie keskelt
25. jaanuari hommikul Meriväljal, Tallinna lähedal.
Viivi tähistas oma 68.-ndat sünnipäeva 19. jaanua-
ril, nädal enne maisest ilmast lahkumist.

Avaldame sügavat kaastunnet kadunu omastele
eesotsas tütre Diana Soom'e ja tema perega ja
pojale Rene'le perega. Viivi kui ka Diana on külas-
tanud Portlandi. Viimane neist esines lauluga 1995
LEP-del Portlandis.

Teadmiseks!

Endine portlandlane, **Allan Kiisk**, palub teatada,
et tema vahendusel on nüüd saadaval **Simpel-
Fonetik Website Spelling**.

<http://www.simpelfonetik.com/>

Järelepärimiseks pöörduda Allan Kiiski poole:
1481 Barn Valley Lane; Lincoln, CA 95648.
Tel. 916-434-1929.
E-Mail: sim-fon@wavecable.co

Koguduse jõululaat, loterii ja oksjon

toimus pühapäeval, 6. detsembril 2009 järgnevalt jumalateenistusele Läti Maja suures saalis, olles avaaktiks jõulukuu üpris tihedale tegevusele.

Laudade ülesseadmise ja väljapanekute kohale panekuga alustati juba varahommikul ja jumalateenistuse alguseks suudeti kõik korda seada.

Koguduse esimehe, Helmuth Kalmann'i tervitavale sõnavõtule järgnes avapalvus diakon Kalle Merilo'lt ja jõululaada avamine. Viimane õnnitles ka kohalviibivat abipraost Hendrik Laur'i tema sünnipäeva puhul. See kutsus esile sünnipäevalaulu laulmise.

Jõululaadal oli väljapanekuid tosinal laual, kus käsitööde, raamatute ja lillede kõrval domineerisid ka verivorstid, leivad, saiad, keedised, piparkoogid, üllatuspakid lastele ja loomulikult rikkalik einelaud. Lastele pakkus elavust osavõtt "Cake Walk'ist", kus võitudeks olid maitssvad koogid.

Omaette lisandi pakkus üle neljakümne annetatud võidu väljaloosimise loterii, kus võiduloosi väljannoppimise au kuulus lastele. Jõululaat haaras ka "vaikse oksjoni" läbiviimise, kus tosina kingitud eseme müük toimus kirjaliku ülepakkumise teel. Rahaliste annetuste osas laekus kokku \$ 440. järgmistelt isikutelt: Toivo Sepp \$ 200., Ilo Berger \$ 125., Aino Walther \$ 115.

Koguduse juhatuse ja naistoimkonna siiras tänu kuulub kõigile, kes jõululaada korraldamisel kaasa aitasid või ostude ja annetustega selle kordaminekut toetasid. Jõululaata külastas 57 isikut. Jõululaadast koos jõulutervitustega teatelehes laekus Koguduse kassasse \$ 3006.50. Sellest tuleb mahaarvestamisele \$ 275. saali üürina. Jõulutervitustest laekus Portlandi Eesti Seltsile \$ 415.

Jõululaada majanduslik ülevaade

• Rahalised annetused	\$ 440.00
• Verivorstide müük	521.75
• Leivad, saiad, keedised	435.00
• Käsitöölaud	64.60
• Einelaud	114.65
• Raamatud	32.00
• Cake Walk	5.50
• Vaikne oksjon	523.00
• Loterii	300.00
• Jõulutervitused teatelehes	570.00

K o k k u **\$ 3,006.50**

Eestlaste esinemine Scan – Fair'il

Traditsiooniline Scan-Fair toimus laupäeval, 5. detsembril 2009, Portland State University Smith Memorial Auditoriumis ja kõrvaruumes, kus toimus laulatuslik näitemüük koos ettekannetega.

Portlandi eesti rahvatantsurühm "Tulehoidjad" täiskasvanute ja laste tantsu- ja laulugrupp esinesid seal kell 1:30 p.l. pikema programmiga, saades tugeva aplausi ja kiituse osaliseks.

Kokaklubi kokkutulekud

Laupäeval, 12. detsembril 2009 toimus see kell 10 hommikul Meralda Talviste kodus, kus õpiti piparkoogimaja valmistamist kümme kond nais- ja meessoost asjahuvilise osavõtul.

Laupäeval, 16. jaanuaril 2010 toimus kokaklubi kokkutulek Malle Kollom'i kodus kus õpiti kapsarullide valmistamist ja kapsapea täitmist peenlihaga. Osavõtjaid oli üheksa asjahuvilist.

Portlandi Eesti Seltsi filmiõhtud

toimusid laupäeval, 12. detsembril 2009, kell 6:30 p.l. Crescent Hill Club House, 8430 SW Apple Way. Filmiõhtul esitati Kalev Sepp'a poolt TV seriaali "Tuulepealne maa" viies ja kuues osa.

Teine etendus toimus laupäeval, 16. jaanuaril 2010, kell 6:30 p.l. samas asukohas. Näidati TV seriaali "Tuulepealne maa" seitsmes ja kaheksas osa.

PES Jõuluõhtu

toimus pühapäeval, 19. detsembril 2009, kell 2:00 p.l. Läti Maja suures saalis. Jõuluõhtu kavas esinesid kandle ansambel kolme palaga ja laulukoor kahe regilauluga Giles Buser-Molatore juhatusel ja lapsed lauludega.

Jõuluvana andis lastele üle kinkepakke oodates aga ka nende esinemist laulu, salmi, tantsu või muusikapalaga. Jõulumeeleolule lisandasid ka ühised jõululaulud. Õhtusöögiks olid PES perenaised valmistanud traditsioonilised ja maitssvad eesti jõulutoidud.

Jõululaupäeva jumalateenistus toimus neljapäeval, 24. detsembril 2009, kell 2:30 p.l. Läti Kirikus. Ettekannetega jõuluteenistusel teenis abipraost Hendrik Laur ja diakon Kalle Merilo.

Portlandi Talipäevad

Traditsioonilised **Portlandi Talipäevad** korraldati sel aastal Portlandi Eesti Seltsi poolt 29., 30., 31. jaanuaril 2010 Government Camp'is, kus meile oli reserveeritud ruumikas neljakordne maja, Boardwalk Lodge, 30544 East Olive Trail.

Kodune Boardwalk Lodge võttis meid vastu uuendatud sisustusega, uue mööbli ja vaipade lõhnaga. Lumeolud olid suhteliselt keskmised. Laupäeval pakkus naudingut tugev lumesadu.

Suusamõnused nautisid kõik oma meele järele. Paljud külastasid Mt. Hood Meadows'i, kus head suusaolud pakkusid oodatud naudingut. Ka Timberline Lodge ja kohalik Ski Bowl suusaala sai eestlastest suusatajate ja lumelaudurite mäest alla vuhisemist näha. Vanema põlvkonna esindajad eelis-

tasid aga lumeräätsadel kõndimist mäekülgede lumistel teeradadel.

Traditsioonilisest õhtusöögist laupäeval Huckleberry Inn restoranis võttis osa 40 inimest. Pakuti prime rib ja kana praade. Kohalolijate ja restorani personali rõõmuks lõppes õhtusöök meeleolukate eesti laulude ühislaulmisega laululehtedelt. Sellele lisandusid mitmed hoogsad ringtantsud. Pidu jätkus Lodge'i ühiskonna ruumis.

Igapäevase toitlustamise eest kandsid hoolt PES noored perenaised. Meelelahutuseks oli võimalik ühiskonna ruumis mitmesuguste mängude mängimine, mida ka tublisti kasutati. Laupäeva õhtul toimus seal isegi huvitav veinimaitsemise võistlus. Kõik talipäevalised lahkusid pühapäeval öisest laulmisest veidi karedate häälepaelttega

2009. aasta jõuluõhtu tegelaskond koguneb pildile

Õnnitleme! Helmuth Kalmann 85. Sünnipäevalaps oma perekonna ja sõpradega

CCC Kammerkoor Lonnie Cline'i juhatusel esinemas Grotto's 2009 a. detsembris

Toitude müügilaud jõululaadal meelitab kohale üsna palju ostuhuvilisi külalisi

Lapsed esinemas lauludega Portlandi Eesti Seltsi jõuluõhtul Läti Maja saali laval

Eesti kuulub kõige vabamate riikide hulka

New Yorgis paiknev organisatsioon Freedom House (FH) paigutas Eesti 12. jaanuaril avaldatud reportis maailma riikide poliitiliste ja inimvabaduste tabelis taas kõige vabamate riikide kategooriasse.

FH jagas riikidele tabelis poliitiliste õiguste ja kodanikuvabaduse kohta punkte 1-st 7-ni. 1 punkti saanud riigid on kõige vabamad ning 7 punkti saanud riikides on vabadust kõige vähem.

Eesti sai koos enamiku Euroopa Liidu liikmesriikidega nii poliitiliste õiguste kui kodanikuvabaduse eest 1 punkti. Venemaa sai poliitiliste õiguste eest 6 ja kodanikuvabaduste eest 5 punkti, paigutades sellega mittevabade riikide hulka.

Tabelis kajastatud 194 riiki on jagatud kolme kategooriasse – vabad, osaliselt vabad ja mittevabad riigid. FH hinnangul oli 2009 a. maailmas 89 vaba, 58 osaliselt vaba ja 47 mittevaba riiki. (E/EE)

Eestis elab 160.000 inimest suures kitsikuses

Eesti Statistikaameti värske uuring näitab, et 90%-l töötutel on raske eluga toime tulla. Suurte või mõningate raskustega on silmitsi 533.000 Eesti elanikku.

2009. a. seisuga elas väga suurtes raskustes 158.000 15-74-aastast inimest ja mõningaid raskusi on 375.000 inimesel. Aasta lõpuks on nende arv suure tõenäosusega veelgi kasvanud. 2007.a. samal ajal oli suurtes raskustes 73.000 inimest.

Uuringust on selgelt näha viimase aasta jooksul enam kui kahekordseks kasvanud ja III kvartalis 102.300 töötuni jõudnud tööpuuduse jälg. Nii tunnistab ligi 90% töötuid, et nad saavad hakkama "mõningate raskustega" või "suurte raskustega".

Et rahandusministeerium prognoosib töötute arvu kasvu veel ka 2010.a. ning töötuse määr on eelduste kohaselt 13,7% ka 2013.a. on selge, et toimetulekuraskustes inimeste arvu kahanemist ei ole niipea oodata. (PM / EE)

Hiinas hakatakse eesti keelt õpetama

Sügisel 2010 alustatakse eesti keele õpetamist Pekingi Välisõpingute Ülikooli (Beijing Foreign Studies University) Euroopa keelte ja kultuuride koolis. Eesti Instituut ning Haridus-ja Teadusministeerium on kuulutanud lektori leidmiseks välja avalkonkursi. Kandidateerimisdokumendid tuleb esitada instituudile hiljemalt 15. veebruariks 2010.

Tulevasel eesti emakeelega lektoril peab olema magistrikraad humanitaarteadustes, väga hea inglise keele oskus ning eesti keele õpetamise kogemus võõrkeelena. Kandidateerijalt oodatakse äriksust ja loovust eesti kultuuri vahendamisel hiina õppuritele. Lektoriga sõlmib töölepingu Eesti Instituut. Pekingi Välisõpingute Ülikool tagab lektorile elamispinna ülikoolilinnakus. Lektorile korvatakse kaks korda aastas sõidukulud Eestist õpetuskohta ja tagasi. (EI / EE)

Perekonnastatistikat

Tallinnas mullu abiellunuist oli kõige vanem peig 85- ja kõige vanem pruut 77-aastane, teatav Internetiportaali Delfi Raepressi andmetele vihtates.

Mullu paari panduist kõige noorem pruut ja ka kõige noorem peigmees olid aga 16-aastased.

Tallinna Perekonnaseisuametis sõlmiti mullu kokku 2328 abielu, lisaks registreeriti 114 abielu Tallinna vaimulike poolt. 2008. aastaga võrreldes registreeriti möödunud aastal 179 abielu vähem. 11 abielu sõlmiti 2009.a. vangla müüride vahel.

Teistest kodakondsustest sõlmiti kõige rohkem abielusid Venemaa, Ukraina, Läti, Suurbritannia ja Rootsi kodanikega. Perekonnaseisuametis tähistati üht briljantpulma, viit kuldpulma ja kaht hõbepulma.

Esmakordselt sai emaks 2888 naist, noorim ema oli 15-aastane ja vanim 48-aastane. Noorim isa oli 16-aastane, vanim 61-aastane.

Registreeriti kokku 5559 sündi – neist 2842 poissi ja 2717 tüdrukut. Kaksikuid oli 98 paari.

(Delfi / RP / EE)

Lugemisaasta algab võistulugemisega

Kultuuriministeerium on kuulutanud 2010. aasta lugemisaastaks, mis avatakse 29. jaanuaril Järvamaal, Albu mõis-koolimajas A.H. Tamm saare loomingu võistulugemisega "Hansenist Tammsaareni".

Kultuuriminister Laine Jänese sõnul on soov jõuda lugemisaasta üritustega võimalikult paljude inimesteni ja eriti noorteni, et nende hulgas lugemisharjumust elavdada ning suunata tähelepanu ka erinevate kultuuride kirjandusele.

"Lugemisaasta üritused toimuvad nii üle Eesti kui ka väljaspool Eestit asuvates eesti koolides ning ülikoolides, kus õpetatakse eesti keelt, sest nende panus keele ja kultuuri hoidmisse on olnud märkimisväärne," ütles minister. (PM / EE)

AOVALGEST EHANI

Leitmar Kesküla

Juba päevi polnud päikest enam näha. Läänetuul kiskus ikka uusi pilverünkaid silmapiirile ja õhtu saabudes tihenes pimedus läbipaistmatuks kangaks. Külategid uppusid porri ja inimesed pöördusid tubaste askelduste juurde.

Oma üksikus metsatalus komberdas Pedaka Mari vaevaliselt kolde äärde. Puhus seal lõunased sõed uuesti lõkkele ja süütas piiruga suitsva õlilambi, mille tolmunud kuppel heitis kambriale ähmasid varje. Imelik, kuidas täna äkki nõrkus kontides oli nii suur. Paljugi oleks veel vaja teha. Lambale jäid ennist heinad andmata, vesi köögiämbrist oli lõppenud ja õuevärav krääksus abitult tuules, aga kuidagi ei tõusnud jalg enam üle uksepaku. "Vanadus, vanadus", ohkas Mari ja istus väsinult voodi servale. Väljas rabis vihmapiisku aknale ja onni katusele. Tuuleil vilistas korra kaminalööris ja tõttas siis tuisates edasi.

Pedaka Mari mälestusis elustus midagi. Ta pilk eksles paar korda kambrikitsas lõõris ja leidis siis tugipunkti kuskil kaugel . . .

Oh, ta mäletab veel selgesti, kuidas nad Priiduga käsikäes astusid altari ette. Vaesed olid nad küll mõlemad: Priidul seesama popsikoht ja Mari mõisateenija. Aga nad armastasid teineteist ja olid veel noored, kes ei kohkunud tagasi millegi eest. Ja siis kolis Mari siia, emalt saadud väike kompsuke sõba sees ja lambatalleke rõõmsalt kepslemas paela otsas. Ustavalt rühkisid nad Priiduga teineteise kõrval tööd teha. Osmiku ette tekkis kapsa-aed ja rukkiväli eemal metsa all laienes iga aastaga. Lehmagi soetasid nad endile ja Mari võis südames tänada Jumalat, kui nad pühapäeviti Priiduga sammusid kirikuteed.

Aastad möödusid. Perekonda ilmus uus kodanik ja ema rinnas avanes senitundmata salajane kambrike. See laps oli osa temast. Pojas elas edasi tema enda veri. Ja Marile tundus, et ta enam kunagi ei kustu. Ta elu kandub edasi põlvest põlve, ta elab ja töötab oma lastelasteski veel. Mari hellitustel polnud enam piire. Ta pühendas nüüd täielikult end oma pojale ja kui paari aasta möödudes Pedakate hurtsikus leidis aset jällegi suur sündmus, siis kõndis noor Priit juba omil jalul ja tühjaks jäänud hällis hakkas Mari kiigutama oma teist last – tütart. Onni kitsad seinad muutusid kuidagi avaramaks ja läbi ahtakse akna tungis nüüd tuhandekordselt päiksekiiri. Väike Priit lallas juba esimesi sõnu ja paterdas vapralt akna all porilombis.

Ta mäletab, kuidas Priit ja Minni õhtul rasvaküünla valgel õppisid tähti veerima ja kuidas nad vaikselt tema õpetusel panid käed kokku ja enne uinumist sosistasid palvesõnu. Ta mäletab, kuidas ta Priitu esimest korda saatis välja endale ise leiba teenima. Mäletab ka poisi nägu, kui sügisel tuli tagasi, jalas uued püksid ja näpu otsas nahksaapad.

Aegamööda langes ema õlgadelt murekoorem igapäevase leiva pärast. Priit siirgus noormeheks. Oli usin, töökas ja kokkuhoidlik. Minnist sai karjatüdruk, kelle väledate näppude all valmis sokke kui ka kindaid, sukki ja kampsuneid endale ja teistele.

Kuid ühel päeval märkas valvas emasilm midagi. Märkas seda, mida Minni juba kuid oli püüdnud varjata ja mille eest ta oleks olnud valmis põgene-ma ei-tea kuhu. Minni purskas nutma, aga Mari ei ütelnud midagi. Ohkas ainult korra murelikult ja sügavalt ja heitis tütrele hellalt etteheitva pilgu. Sellest ei kõneldud enam, kuni Minni ühel sügisõhtul lamas valudega voodis. Ema valvas oma tütre aseme juures. Tema ise tahtis esimesena näha oma lapselast.

Aga Mari ei näinud seda. Ta nägi ainult tütre valust moonutatud nägu: nägi noort ema visklemas krampides, kuni ta kaotas teadvuse; nägi keha, mis värises palavikus – ning pikkamööda muutus tui-maks ning jahedaks.

Nagu oleks kistud tükk Mari südame küljest, nii mõjus see löök temasse. Ahastuses ringutas ta käsi Jumala poole, nuttis pisarate lõppemiseni. Miks elu ei tunne halastust? Miks nuhtleb saatus teda nii raskelt?

Mari kiljatas ja tõusis segaduses istukile. Mida see tähendas? Mida oli ta praegu just näinud? Oh, ta oli vist hetkeks tukastanud, pea oli praegugi veel nii raske. Ta tahtis tõusta, aga jõud ei kandnud Raskelt vajuks ta tagasi padjale. Nii liikumatult lebedes oligi kõige parem. Kuulda, kuidas vihm sabiseb vastu akent, tuul lõõstsub ja räästad tilguvad. Tilguvad, tilguvad nagu päevad, mis tulevad ja kaovad, nagu kõik need arvutud päevad, mis siin onnis olid möödunud. Jah, siinsamas onnis! Ja Mari nägi enda poja mehiskuju. Nägi rohelist sõdurikuube poja õlgadel ja läikivat mõõgatuppe ta vöö küljes rippumas. "Isamaa kutsub," ütles Priit minnes küll, aga Mari nägi esimest korda ebakindlat läiget ta silmis ning pisaraid ta kolmekümne-aastasest mehe-näos.

Pedakate onn oli nüüd tühi. Maril tuli üksinda komberada lambatali ja köögi vahet. Võõraks muu-

tus elu, võõraks muutus isegi mets ümberringi. Unetuil õil nägi ta poja kaju, nägi musta varju ta ümber, arvas kuulvat sõrmede koputust onni uksele.

Siis ühel päeval tuli kirjakandja üksildasse metsakolkasse. Mari käed värisesid, kui ta võttis ümbriku kirjaga. Ruttu peitis ta selle põue. Ta ei julgenud seda vaadata. Mis siis, kui see ei olegi poja käega kirjutatud ?!.

See kiri jäigi avamata. Aga Mari süda tundis, mis selles seisis, ja Priit ei tulnud kunagi enam tagasi. Vaevu, vaevu tajus Mari veel, mis sündis ta ümber. Ta nägi kuldnokki tulevat ja lahkuvat. Nägi kuuski ägavat lumekoorma all ja puhkevaid pungi kasemetsas. Aga see kõik ei olnud Marile enam midagi. Ta ihkas ainult ühte veel – toda suurt sügavat und. Ihkan seda iga päev nagu tänagi.

Väljas tõusis tuul. Katuse latid nagisesid ja Mari mõtted muutusid katkendelisteks. Ta ei suutnud neid enam koos hoida. Ta püüdis silmi avada, aga silmalaud olid tinarasked. Ei, ta ei tahagi tõusta – lamada on nii häa. Nagu udust tõusevad kujud – endised päevad, endised ajad – tulevad ja lähevad, kerkivad ja kustuvad.

Keegi koputas vist. Priidu ? See on ju Priidu ! Mari purskas nutma ja läbi pisarate nägi ta Priidu kondiseid käsi. Ettevaatlikult, hellalt mässisid nad teda sooja teki sisse ja tõstsid ta voodist . . .

Vihm oli lakanud. Raagus puude okstes laulis tuul ja katuseräästast langesid veel üksikud tilgad.

Pedakate onnis jäi kõik vaikseks. Õilamp suites ja tahma langes lauale, seintele ja Mari voodile

Leitmar Kesküla PÜHENDUS

TEE TÄHTEDESSE

Maanteedel rändavad nad
ja rühivad tähtede poole,
silmales uljuse helk
ja südames laulmata laulud.

Hommiukuudu neid veel
siin piiramas mägede jalus,
kuid juba vinele loor
on hajumas keskpäeva tõusus.

Keegi veel nendest ei tea,
mis mägede taga seal ootab.
Keegi veel nendest ei tea,
kes igavest' hämaras kõnnib.

Valitsuskeppi kes kord
või krooni või aujärke pärib,
maailma vapustab kes,
kes vägesid juhatab sõtta.

Maanteedel rändavad nad,
nad rühivad tähtede poole,
tuhanded käed kannavad
siin oma ja maailma saatust.

Süttib ju tungalde tuld
neis kõrgele sirutet kätes,
valla nüüd kõigile tee,
kes tõusevad tähtede poole !

1.nov. 1947 Flensburgis, Saksamaal.

NELI AASTAEGA

Helga Konks

Tuleb kevad, naerab päike, üli rõõmus on ta meel.
Teda ootab suur ja väike, lilled tärkavad ta eel.
Rohi, see lööb haljendama. Metsas laulab väike lind:
"Tulge kõik nüüd rõõmutsema, kevade ma kiidan sind".

Kevadele järgneb suvi. Rõõmusid toob kaunimaid.
Lastele nüüd pakub huvi püüda aasal liblikaid.
Põllul aga töötab vikat, langeb loogu ristikein.
Kaovad kasteheinad pikad. Lillekestel nutt ja lein.

Peagi suvi silmad suleb, tõttab vaikselt puhkama.
Sügis sadudega tuleb, paneb tuule tormama.
Tee on porine ja paha, päike nukker pilve all.
Puudelt lehed langvad maha. Külma ja talv on lähedal.

Näete, käes on juba tali, väljas paugub pakane.
Ilm on tuisune ja kuri, mets ja maa on lume all.
Aga kõik ju teavad seda; külm ja talv need mõõduvad.
Lõõvad talve taganema, päikse kiired hõõguvad.

Eesti teadlane järjestas iidse Eurooplase DNA

Eesti-Rootsi päritolu teadlase Svante Pääbo juhitud uurimisrühmal on õnnestunud uudse meetodiga analüüsida 30.000 aasta eest Euroopas elanud inimese DNA-d.

Seni on seesugust tööd takistanud proovide saastumine tänapäevase DNA-ga, kuid Leipzigi asuvas Max Plancki evolutsioonilise antropoloogia instituudis töötav Pääbo ning ta Saksamaa ja Vene Maakolleegid kirjutavad ajakirjas *Current Biology*, kuidas neil on korda läinud see takistus ületada ja uurida 1954.a. Lõuna-Venemaalt päevavalgele tulnud inimjäänuste DNA-d.

Doni jõe äärse Kostenki küla lähedalt on leitud palju kiviaegseid esemeid, millest mõne vanus küünib koguni 45.000 aastani. Nüüd analüüsitud DNA pärineb 20-25 aastaselt mehelt, kes elas umbes 30.000 aastat tagasi.

Edasistest uuringutest võiks selguda, kas Euroopas 30 aastatuhande eest elanud inimesed on tänapäeva eurooplaste esivanemad või on hilisemad immigrandid nad välja vahetanud.

(Delfi / ERR / EE)

Muhu pääses maailma saarte esikümnesse

Uudisteportaal Delfi teatas 12. jaanuaril, et väikesele Muhu saarele kuulub 9. koht maineka turismiveebi www.jetsetter.com koostatud 10-kohalises maailma saarte edetabelis.

Jetsetteri võrgulehel ilmunud artiklis "Reisinoppe; paljukäidud teedest kõrvale jäävate saarte esikümme". (*Travel Picks: Top 10 islands off the beaten track*) seisab: "Pärast perekondlikke tegevusi täis pühademelu on rahu ja üksildus paljude inimeste jaoks unistus.

Muhu on vähem kui 2000 elanikuga Eesti saar Balti regioonis. Saarel on ikka veel töötav tuuleveski, rahvuslikud traditsioonid ning väike luksuslik hotell ja spaa nimega Pädaste mõis."

1. kohal on edetabelis Mustique'i saar Grenadiinidel. Järgnevad Canouan saareriigis nimega Saint Vincent ja Grenadiinid, Mauritius, Fernando de Noronha Brasiilias, Türeeeni mere asuv Lipari, Harbour Bahamal, Kangaroo Austraalias, Hvar Horvaatias, Muhu Eestis ning Culebra Puerto Rico ja Neitsisaarte vahel.

(Delfi / Meie Maa / EE)

Granaatõun kaitseb rinnavähi eest ?

Reutersi teatel tegid USA uurijad kindlaks, et granaatõunas sisalduvad teatud ühendid võivad aidata rinnavähki ennetada.

Nimelt blokeerib üks granaatõuntes leiduv hape aromataasi nimelist ensüümi, mis mõjutab organismis östrogeeni tootmist ja mängib seeläbi rolli ka rinnavähi tekkes.

Nüüd leidsid USA teadlased, et granaatõuntes leidub 10 looduslikku ühendit, mis peaksid östrogeeniga seotud rinnavähki ennetada aitama. Samas rõhutasid uurijad, et ei soovita veel kellelgi ravimitest loobuda, kuna granaatõuntes leiduvad kemikaalid pole nii tõhusa toimega ning aitavad haigust pigem ennetada kui ravida. Teadlased kavatsevad granaatõunamahla joomise ja naiste tervise vaheliste seoste valgustamiseks veel täiendavaid uuringuid läbi viia.

(PM / EE)

TANTSIMINE NÕUAB HARJUTAMIST

Kaili Kasperek'i 17.-nda sünnipäeva tähistamisel Marrakesh Restoranis oli Triinal, Kailil ja Maarikal hea võimalus ka kõhutantsu õppimiseks ! Foto: Kalev

OUR NEWSLETTER SUMMARIZED

• **The Newsletter "Portlandi Sõnumid"** announces the upcoming events and planned activities for our community. It also lists some noteworthy past incidents and personal items that might be of some interest to our readers

• **The Estonian 92. Independence Day Celebration will be held on Saturday, February 27, 2010, at 1:00 p.m. at the Latvian Center.** This events program will offer a good selection of Estonian music, dance and choral presentations by children and adults alike.

The performances are followed by a potluck dinner. To cover the expenses a fee of \$ 5. will be charged to adults and \$ 3. to ages 6-16.

• **PES Mixed Choir practices for January & February are planned at the Latvian Center as follows:**

- Sunday, January 10, 2010, 2:00 p.m.
- Sunday, January 24, 2010, 2:00 p.m.
- Sunday, February 7, 2010, 12:30 p.m. (after church)
- Sunday, February 21, 2010, 2:00 p.m.
- Saturday, Febr. 27, 2010, 10:15 a.m. (in church)
- Saturday, Febr. 27, 2010, 12:15 p.m. (in church)

• **The Family of Karin Mägi- Nukk would like you to join them remembering her and celebrating her life on Sunday, March 7, 2010, 12:30 p.m. at the Latvian House, 5500 S.W. Dosch Rd., Portland. (off SW Hillsdale-Beaverton Hwy.). Anne Mägi – Poole**

• **The Portland Estonian Luth. Church announces the church worship services at the Latvian Church (5500 S.W. Dosch Rd., Portland) as follows:**

- Sunday, February 7, 2010, at 11:00 a.m.
- Saturday, February 27, 2010, at 11:00 a.m.
- Sunday, March 7, 2010, at 11:00 a.m.
- Friday, April 2, 2010, at 4:30 p.m.
- Sunday, April 4, 2010, at 11:00 a.m.
- Sunday, May 2, 2010, at 11:00 a.m.

The Portland Estonian Luth. Church extends a cordial welcome to all interested persons to join us at our Estonian language services and any special events that offer fellowship for members and friends

• **Our Community News Section portrays the names of fellow compatriots (as known to the editor) who celebrate their birthdays in February and March, 2010.**

• **A page is dedicated to the news items from our homeland – Estonia. From there we learn that Estonian language is being taught also in China.**

• **Our volleyball enthusiasts are practicing every Wednesday night at 8:00 – 9:30p.m. in Metzger School new gymnasium, 10350 S.W. Lincoln St. (close to Washington Square Mall).**

New players are welcome and are urgently needed. Some of our younger players are attending universities in Eugene and Corvallis.

For information contact volleyball coordinator, John Maurer, tel. 503-631-7954.

• **The Oregon Estonian Community offers condolences to Jim Workman and children Kristi, Hildi and Tiia, whose wife / mother Õie Workman – Heinsoo died on January 17, 2010.**

A memorial gathering was on January 23, at the Gresham Memorial Chapel with many people attending.

• **We also offer condolences to Diana Dikson – Soom, whose mother Viivi Dikson died unexpectedly on January 19, 2010 in her home in Merivälja, Tallinn, Estonia.**

Viivi Dikson was related to Helmuth Kalmann and has visited Portland. Helmuth visited Viivi Dikson last July with wife Silvi, daughter Anne and granddaughter Britanii.

• **The Newsletter offers also an overview of recent events such as the Winter Celebration and Ski Week end on January 29., 30. and 31., 2010 at the Mt. Hood Government Camp, where a large Boardwalk Lodge was reserved for the ~ 40 participants.**

Saturday evening a banquet style dinner was served at the well known Huckleberry Inn restaurant. This was accompanied with singing and dancing.

• **Our picture gallery offers an overview of various events:**

- Clackamas Community College Chamber Choir is giving a Christmas Concert in Grotto.
- Estonian pre-Christmas Bazaar is open.
- Children singing at Christmas celebration.
- Picture of the performers at Christmas celebration
- Helmuth Kalmann celebrating his 85. birthday at the Latvian Center on January 2, 2010. On picture Helmuth with his family and close friends.
- Another picture indicates that our teenage girls are in addition to Estonian folkdancing also interested to learn bellydancing skills.

• **Leitmar Kesküla provided to the Newsletter editor some of his highschool era writings in Flensburg Gümnasium in Germany in 1947.**

• **A poetic description "Four Seasons" was provided by Helga Konks.**

CALENDAR OF COMING EVENTS

3. February 2010	Volleyball practice, Metzger School Gymnasium, 10350 SW Lincoln St.	8:00 p.m.
7. February	Estonian Luth. Church Worship Service at Latvian Church	11:00 a.m.
7. February	Estonian Mixed Choir practice at Latvian Center	12:30 p.m.
7. February	Kannel ens. 3:45; Childrens singing 4:30; Childrens dance 5:00; Latv. Ctr.	3:45 p.m.
10. February	Volleyball practice, Metzger School Gymnasium, 10350 SW Lincoln St.	8:00 p.m.
14. February	Childrens singing 4:30 pm; Childrens dance 5:00 pm. at Latvian Ctr.	4:30 p.m.
17. February	Volleyball practice, Metzger School Gymnasium, 10350 SW Lincoln St.	8:00 p.m.
21. February	Estonian Mixed Choir practice at Latvian Center	2:00 p.m.
21. February	Kannel ens. 3:45; Childrens singing 4:30; Childrens dance 5:00; Adults 5:30	3:45 p.m.
24. February	Volleyball practice, Metzger School Gymnasium, 10350 SW Lincoln St.	8:00 p.m.
27. February	Estonian Mixed Choir practice at Latvian Church	10:15 a.m.
27. February	Estonia's 92. Independence Day Worship Service with performances	11:00 a.m.
27. February	Estonia's 92. Independence Day Celebration by PES w/performances	1:00 p.m.
7. March	Estonian Luth. Church Worship Service at Latvian Church	11:00 a.m.
7. March	The Family of Karin Mägi-Nukk memorial gathering at Latvian Center	12:30 p.m.

“PORTLANDI SÕNUMID” is the Newsletter of the Estonian Society of Portland.

Editor: Helmuth Kalmann • 8159 S.W. 85th Ave. • Portland, OR 97223-6904 • Tel. 503-244-9083.

PES President: Kalev Sepp • 8330 SW Apple Way, Apt.L-201 • Portland, OR 97225 • Tel. 503-292-3578

NOTE: Please notify the editor of any address changes.

Portlandi Talipäevadest osavõtjate majutuskeskus Mt. Hoodi mäeküljel asuvas Government Camp'i keskuses

Vaade laupäevase tihedas lumesajus olevale nelja kordsele “Boardwalk Lodge’le, milline kujunes kolmeks päevaks koduseks asupaigaks ka üle neljakümne noore ja veidi vanema lumespordi sõbrale. Ülemisel palkonil on näha ühe vanema aastakäigu esindajat. Foto: Anne